

ПЕРЕДПЛАТА

„Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділей і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровіча
ч. 2.)

Оголошеня праймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надісланім“ по 10 кр.
від стрічки.

З кінцем року 1896.

(Перелюд політичний).

Кінчить ся рік 1896 і політики обчисляють, що свѣтови приніє той рік доброго, а що злого. Годить ся знати се і ширшому загалови, а не лиш фаховим політикам, бо часи тепер такі, що чоловіка, необізнаного з тим, що дѣє ся в широкім свѣті, не хотять уважати інтелігентним — а хто розумний на таке згодить ся? Зберім же до купи важніші факти з 1896 року на те, щоби знати, що про них думати, та щоб і на будуче розуміти, якими дорогами ходить людскість.

Рік 1896 не був спокійний; було доволі борби не лиш на словах, а й людека кров проляла ся в деяких місцях; політичні відносини складали ся нераз так, що доси їм виходу не наїшли і ними будуть великі політики собі і в 1897-ім році томити голови. Але проте надія на мир поміж цивілізованими державами стоїть твердо; всі народи Європи чимраз більше люблять мир і вірять, що до війни так скоро не прийде. Через то кождий нарід міг мнущого року дбати о себе, а й держави — як наша — могли поробити далекосяглі зміни в управі народів.

Добробит народів мимо незвичайно прикрих нераз відносин зростає і чимраз більше видко стараня, аби користи куль-

тури стали приступні для цілого загалу. В Австрії переведено велику політичну реформу: надано населеню загальне право голосованя, через що й розвій его ступить тепер на нову дорогу. Рада державна, вибрана в послідне на давний лад, полагала ще дуже важну реформу податкову, і небавом уже розійде ся, а настане нова. Кождий справедливий чоловік мусить се признати, що дотеперішня рада державна пильно і поважно брала за соціальне і економічне законодавство, мимо борб, які мусіла перебути. Очевидна річ, невдоволене поміж народами ще не минуло ся; але все таки замітне старане, не ставити справи окунем. Також можна бути певним, що відносини Австрії і Угорщини поладуть ся справедливо і на вдоволене обох половин держави. Справа перетре ся, непорозуміння поладуть ся — і австрійско-угорська угода перейде. В Угорщині тепер надто багато людей таких, що жблять нашого монарха і дорожать звязию з Австрією, щоб можна сподівати ся якого небезпечного непорозуміння, грізного в наслідках.

Австро-Угорщина, котра і на будуче має запевнену підпору в тридержавнім союзі, жие зі всіми державами в дуже добрих відносинах. Стріча нашого цесаря на Ревієрі з президентом Франції Фором і королевою Вікторією не мала вправді політичної цїхи, але все таки мала цїху по-

спільного поважаня і симпатії. Цесар Вільгельм був на весні у Відни. В осени був наш цесар при отвореню Желізноі Брами на Дунаю, зійшов ся там з сербским і румунским королем, котрого й відвидів в его столиці і літнім замку. Гостина нашого цесаря в Румунії була така сердечна, що з того можна висновувати дуже приязні відносини поміж нашою державою, а Румунією. А місяць перед тим відвиділа російська царська пара нашого цесаря у Відни. Вправді відтак величаве приняте царскої пари в Парижі звернуло на себе увагу цілої Європи, бо се приняте було немов доказом союзу поміж Росією а Францією, але крім деяких малих гуртів людей ніхто не боїть ся, щоб з того вийшло яке лихо для європейского мира, яка війна. Веї пересвѣдчені, що російський цар сам за миром і що більша часть Французів за війною також не банує. Французскі державні мужі пильнують більше інтересів Франції в Єгипті, як авантур в Європі, котрі для Франції могли би скінчити ся нещасливо — і то кождий французский парламент, чи радикальний чи уміркований розуміє дуже добре.

В Туреччині бунти, що почали ся ще попередного року, тягли ся і 1896 року. Турецке правительство не додержало давних обіцянок Кретьянам, через те на Креті взяло ся повстане, котре скінчило ся, аж

4) Маленькі фотографії великих людей.

Пан публицист.

(Конець).

Чи казати йому чи ні? — думав я. — Чи поможе?... Не поможе, милий Боже! Промовчати? збрехати? Ні, лишне сказати щиро — і кажу:

— Своім двоїстим а часом і троїстим поведженем; своїм роздвоєнем. Звикли вони не не тільки перед „начальством“, але і де треба, де не треба двоїти і думкою і душею; ходити по вітру; нюхати, чим де пахне; говорити і діяти в однім кутку одно, в другому друге... Се-ж гідко, паскудно! Се деморалізація...

— А ні, ні! Се тільки тактика, відповідна потребам політики.

— Яка там у нас політика! А коли і е, то політика політикою, а моральність...

— Ба!... Пане добродію! Політика не знає моральности...

— Повинна знати...

— Не за нас стало, не за нас перестане. Не нам бути учителями! нам треба користувати ся з того, що панує за нашого часу. Може така двоїстість і справді е, так щож! треба ужити її на те, щоб звичечити его гірше наше лихо, нашу громадську болячку — нашу роєтич... Роєтич у нас така, що часом кидає мене в роспуку. А причина сего лиха наш індивідуалізм. На-

запомогу ближньому не гріх і не сором уживати і такої тактики...

— Ростич се факт — відповів я — але корень її не в індивідуалізмі, а в егоїзмі; в повній недостатці у нас громадського і політичного вихованя, в недостатці громадської моральности. У нас байдужність до всего, що за межами власної вигоди, самолюбства і себелюбства; байдужність доходить у нас до безсердечности. Громада наша не вміє тужити над чужим нещастем, невдатна горожаньскими слізми оплакати чуже нещасте. Трапляєть ся навіть, що ми нишком-тишком радіємо, коли нашого „приятеля“ постигло таке лихо, що дає нам надію на йому спорудити свій гаразд.

— Добре! але се філософія, добродію! — перервав мою річ Перекіт тоном неогрішного авторитету.

— Швидче — етнографія!... Але дайте договорити до краю. Ви спостерегли, певна річ, що ледви коли виливали люди більше сліз і чернила, як за нашого часу, про гуманність, солідарність, альтруїзм; але ледви коли було у нас менш, не кажу вже альтруїзму, а хоч простої, елементарної запомоги щирої чужій біді. Коли ми стріваємо запомогу, дак помічаємо, що вона нещира, що її справляють яко добродійство якесь, яко заслугу; орудують ею — яко патентом на те, щоб на чужій біді — спорудити власний гаразд.

— Добре, добре; але у нас річ про часопись...

— Памятаю і кажу вдруге, що на ваші думки не пристану, така часопись і не потрібна; бо все те, що ви сказали, можна залюбки чинити і в „Толокні з Галушками“ і в „Любостяжанні і Сквернословіи“...

— Можна-б, коли-б!... Кажу-ж вам: не так пиши як хочеть ся, а так як начальство велить!

— Цензура-б то?

— Не сама цензура, а всяке инше начальство...

— Гм! хіба начальство загадує замієнь слова Україна — вживати „южная Русь“; замієнь — український — „русскій“ і т. п. і т. п. Чи нема часом і свого тут гріха?

— Звістно — обережність се; без сего не можна.

— Обережність повинна мати свої межі і скоро їх переступила — вона вже полохливість...

— Не змагаю ся! але де ті межі? як їх вгадаеш? Се не те, що на бантані. Ви ніколи не були ще в лабетах; ніколи вас „на чай“ не кликали...

— А вам трапляло ся?

— До якогось часу Бог милував; а он як працював я в „Паскудстві“, дак тоді... тоді... що дня ладен був пакувати ся в дорогу, аж доки не урівноважив ся так, що тепер мене ні з яког боку не вбодунаеш...

— Цікаво знати, яким робом ви так урівноважили себе.

коли в то вдали ся інші держави і вимогли на Туреччині, що розширила і обезпечила самоуправу Крети. Ще Европа не впорала ся з сею справою, як на улицах Царгорода погибли в уличних бійках сотки Вірмен. Реформи для Вірменії були вже перед роком призвалені, але не виконані; бійки Курдів з магомеданським населенням в Малій Азії не уставали, — до того ще й скинено вірменського патріарха з уряду — от і прийшли відтак кроваві бійки Вірмен на улицах Царгорода. Вся Европа обурилася на се; в Англії на вічах допоминали ся, щоби держава вдала ся в сю справу. Довго не знали дипломати, що з нею почати, аж вкінці рішили, що амбасадори більших держав у Царгороді мають виробити проект, як поправити турецькі відносини. В остатніх днях взяли ся они за ту роботу і дали султанові понюхати письмо носом, аби не важив ся не послухати Европи. Султан мав може надію на Росію, котра доси тільки здалека привляла ся подіям в Туреччині, що она не буде наставати на реформи в Туреччині. Тимчасом і російський амбасадор поступив собі так само, як і інші, бо справді треба би вже раз зробити кінець тій турецькій господарії.

Европейська кров плила в році 1896 в Африці і в іспанських колоніях. Італія в обороні своїх посілости в Африці замотала ся у війну з негусом Абесинії — і дня 1-го марця під Адуою стратила майже всю свою малу армію. Тепер уже помирилася з Абесинією — і може колись буде мати якийсь хосен зі своїх колоній в Еритреї. Та не лиш Італія шукала інтересів в Африці, — Французи взяли у свою власть здобуті перед роком Мадагаскар, а Англіїци водили свої війська до Данголі і потурбували кріпко Мадія. На Африку, котру до недавна уважали неприступною землею, кинули ся тепер підприємчиві Європейці, що вже в інших ча-

стях землі не можуть найти зарібків, і торгують ся тепер, як поділити поміж себе середину Африки. Німці Англіїци і Французи на перемаги розеліджують середину Африки, аби знати, що варта захопити в свої руки. Коли Америка чимраз лучше замикає ся і не допускає до себе товарів з Европи, коли у вехідній Азії розвиває ся промисел такий, що задля дешевизни робітника може з часом виперти колись європейський, Європейцям остає ся одна Африка, де можуть збувати свої річи — і звідси така цікавість до нерозелідженої ще землі.

Тимчасом і у вехідній Азії жите не стоїть, а поветає індустрія, будують ся залізницї, а подорож Лі-Гунг-Чанка по Европі подає Німеччині, Англії і Франції надію, що в Хіні дещо зароблять. Однак найбільше зискала доси Росія в Хіні, бо дістане дозвіл повести залізницю через північні провінції Хіни і ліпші услівя для торгівлі. Через велику сибірську залізницю, котрою за дванадцять днів буде можна заїхати з Москви аж до Великого Океану, наблизила ся Росія до Хіни так, що тепер може мати великий вплив на неї. Коли-ж Англіїци і Французи дали Хінцям почути, що то значить Європейець, а тепер они журять ся, що Росія їх перехитрила. Сибірська залізниця ще вправді не вся готова, але до кількох літ буде скінчена. І вплив Росії на Персію також збільшить ся через залізницї. В Персії здавна вплив російський і англійський борють ся поміж собою; замордований в маю Наєр-еддин сидувал ся найти собі вихід поміж тими двома впливами.

Найтяжше з європейських держав прийшло ся Іспанії 1896 року. Повстало небезпечно повстанє на Филиппинах, а повстанє на Кубі тягне ся вже 20 місяців і ще нема єму кінця. Щось думали Сполучені Держави обетати за повстанцями против Іспанії — писало ся і говорило ся досить

богато о тім — але відтак відпала їм охота. І суперечку із зненавидженою Англією а Венецією полагодили Американці без меча і кулі; не хотіли війни. Як вели ся і випали вибори президента Сполучених Держав, — се ще всі памятаємо.

І ще ніяким чином не можна поминути двох подій з року 1896, а то, винаходу промінїв Рентгена і повороту Панзена з подорожи до північного бігуна. Хоч єї події належать до науки, а не до політики, але они безперечно належать до історії 1896 року — яку ми ту коротко старали ся подати. Наука відкриває нам незнані доси тайни, розширює основу життя і придумує способи, як би легше людям жити і більше знати. З того боку згадані дві події певно найсвітліші в історії минувшого року.

Н О В И Н К И.

Чернівці, дня 2-го січня 1897.

З черновецької вистави образів. Вистава розміщена в трьох великих комнатах промислового музею на долині. Зараз при вході уставлені в півкрузі чотири шкїци „Битви під Березиною.“ Пейсажи (краєвиди) малював на них Фалат, особи і коні Коссака. Оба маларі поділили між себе роботу на однім образі так, що все, що ще можна в дійсности видіти і відрізнити, малював Коссака, а все, що в віддаленю і в товпї меркне перед оком, представляє ся тільки як одна маса, се малював Фалат. Але обох їх треба справді подивляти так в помислі, як уложеню тих безчисленних мас французьких війск, як і в викінченю безчисленних осіб, коний, товару, карит, брик і т. д. Другим, справді гідним подиву твором єсть Понеля „Воєнна добыча.“ При возі стоїть татарська сторожа на кони коло трьох бранок, що в німїй розпуці піддали ся своїй нещасливій долі. Дивно лишень, що нічо в тім образі не говорить про ту дикість татарську. Три татарини на право під шатром грають і приспівують з зовсім поважним виразом лица. Тільки в глибині видко за невеличким горбком страшно

— Ге! — пан публицет так усміхнув ся, що мені здавало ся: у його замість рота пучина паща. — Як урівноважив ся... Так урівноважив ся, як годилось би і всім тим Українцям, що хочуть працювати на користь „нашого“ краю. Звістно не так урівноважив ся як ваш дядько!.. О! то людина метка і обметана. А я собі так, по маленьку... Та ви лише розпитайте про се у свого дядька...

Я бачив, що пан Перекіт не хоче розповідати і замовк.

Перекіт не догадав ся попросити ся; з очей його знати було, що він ще чогось не договорив. Нарешті він мовив:

— Що-ж, не хочете видавати самі часописи і послужити Україні і через те усім людям, кохайте ся собі в кавунах; а нам допоможіть послужити людям иншим робом: кавуни — ласощі, а ми бажаємо дати народови спершу хліба да свїту; бо маємо хоч би і не народньою мовою видавати задля народу — часопись. От ви: дайте нам... позичте на се діло грошій...

— Грошій?... За грошима вдайте ся до батьків...

— А що! — скрикнув Перекіт — так я й гадав! Отак усі наші Українці! вболівають, плачуть ся, що нема у них і того і сего; а не хочуть признати, що без грошій нічого не вдєш! Скажи-ж їм про гроші; зараз „нема!“ Отак у нас усе!... Отак і ви!.. коли-б я прохав грошій задля себе — иньша річ, сказали-б се і те; хоча я людина добре відома. Мене, яко публициста скрізь знають! От торік мене кликали і до „Кієвлянина“ і до „Московского Листка“, я не пішов; гідко туди йти! А вже-ж! Хочу свою „робітню“ завести, коштів не маю; прошу запомоги,

прошу не на себе, на діло народне... Не дають. Таки то ви патріоти... На батьків здаєтесь!... Славі Українці!.. що й казати...

Мене серце взяло; хотів був висловити Перекітови недотенність його наріканя, але схаменив ся. „Горбатого і могила не виправить“ — і мовчав.

— Що-ж ви мовчите? — спитав Перекіт.

— Нічого казати.

— Не допоможете?

— Грошій не маю.

— А коли-б мали?

— Не дав би...

— Саме по українськи...

— Слухайте, пане Перекіте! — мовив я здержливо: — обрусенію України я не був і до віку не буду слугою. На обрусеніє не дав би копійки єдиної, хоч би були у мене мільйони.

— Та і яж не служу обрусенію, я служу і хочу служити освіті...

— На мою думку: всяка часопись, всяке виданє задля народу українського, видаванє на українській землі в Росії мовою російською, в Галичині мовою польською — єтає, по волі чи по неволі — більшим, чи меншим обрусенієм, або ополаченєм Українців, найпаче тоді, коли на Україні заборонена народна мова і обов'язково панує чужа мова і чужа школа. Я, яко Українець, цілком переняв ся і міцно тримаю ся науки моїх батьків, а вони мене вчили і навчили, що кожен Українець, та навіть кожен жид, лях, циган, всяка людина чесна з боку політичного, що родила ся, зростає і живе на землі українській, що вигодувала ся і годує ся хлібом українського народу — повинна усі свої

сили віддати Україні і тільки Україні, більш нікому.

— Шовінізм! людям віддати, хто-б вони не були.

— Хоч би й гнобителі України?...

— Великороси не гнобителі України... Гнобить і неволить її уряд.

— А уряд той з кого?

— Є там і Українці...

— Перевертні!... Та тривайте, дайте мені висловити своє „вірую“ — яко Українця. Так от з погляду Українця кажем Українець чинить лихо задля України прислугуючи обрусенію чи ополаченю свого народу, хоч би його прислуга була найдрібніша. Тим то жаден Українець не повинен брати участі своєю працею ні в польських, ні в російських виданях на українській території...

— Треба щось їсти... А коли йти консеквентно, дак вийде на те, що не можна Українцям бути на Україні ні урядниками, ні учителями.

— Не можна бути нічим тим, що хоч на зерно єдине запомагає зневоленю, зрабованю, асиміляції України.

Виконати таку абсолютну теорію, навчав мене батько, і виконати її абсолютно — річ трудна; голод не дядина; шлунку хліба треба. Так нехай же хоч свідомі Українці постережуть ся і йдучи ради шматка хліба — на службу зневоленю і темноті, йдучи слугами „втузки“ — чинять скрізь і всюди яко Українці; так що-б у їх не було ступня, не було вчинку, де би вони не памятували, що вони Українці зневолені, примушені служити темноті та неволі.

пожежу, що мов би кликала о німсту до неба за кров невинних. З між інших образів згадаємо ще про студию нашого земляка Н. Івасюка. Его образ дише простотою і природністю. Не один перейде коло того хорошого полотна, бо его якось гонить за ясравостою і „лікантноєтєю.“ Але уважний оглядач найде там на що дивити ся через довгу хвилю. На старосвітським кріслі сидить дівчина. Голова відвернена через плече на бік а око вдивляе ся ясно і поважно перед себе. На устах грає усьмішка чудово закрашена якимсь сумом-тугою. Вираз той підхоплений так по майстерски, що дивлячись і собі чогось-то призадумаш ся разом з хорошою дівчиною. Але єї краса зовсім не така, як у других. Круглу головку окружає русава коса, прийнята зовсім без претенсії, ба навіть троха недбало, вільно одіне закриває грубими фалдами подолок, а сорочка без рукавів зеунула ся з одного рамени і відкрила троха груди. І тіло єї не змальоване яркими красками, що так люблять деякі малярі для викликаня ефекту, але природне, зі знаменито розложеними тінями. Сей образ доказує, яким основним студіям віддає ся наш земляк та як світло розвиває ся его артистичний талант.

Нова часопись руска — „Robitnyk“ organ rusko-ukrajinskoji socyjalno-demokratycznoji partyji — появила ся з днем 1-го січня 1897. „Robitnyk“ має виходити два рази в місяць, 1-го і 15-го а коштує на рік 1 зр. 24 кр. з пересилкою, а 1 зр. без пересилки. Як видно з 1-го числа — обем „Robitnyka“ пів аркуша (дві чвертки). Ціле се число задрукване латинською азбукою а редакція оправдує се так: „*Wydamy Robitnyka latyńskymy bukwy, bo znajemo, szczo robitnyky ruski po mistach duze czasto ne znajuť ruskoho pyśma, a chcemo zarazom, szczozy i polski i żydowski robitnyky mohły czytaty naszu czasopys.*“ Видає „Robitnyka“ і відповідає за редакцію Іван Глинчак.

Удержавленє желізничого шляху в Галичині. Збори акціонерів желізниць Львів-Белзець затвердили одноголосно заключену між правительством а радою надзирающею умову в справі викупна сеї желізниць через державу.

Интерес робить на святах — Австрія. Як переконали ся, може жаден инший товар не розходить ся на презенти підчас святачного часу, так як ліпші сорти цигар і цигаретів. Кілько виносить сей зиск сего року, ще не знати, але який він великий доказує надвишка доходів за

Перекіт зневажливо махнув рукою і мовив:

— Се теория баштанів! на баштанах її можна провадити, а ми, Звірничане, вже давно забули про неї. Ми люди поступу і бачимо, що пугою совіри не перетнеш!... тай чудно прамувати не до космополітичних, а до вузьких кобеляцьких ідеалів...

— Космополітизм, перебив я в теорії, а на практиці?...

— На практиці — звісно — проти рожна нічого не вдіеш!... На практиці реалізм...

— Чого?

— Того, що маємо; а коли сей реалізм мулить нам, а не мулити, звісно, він не може, дак ми повинні бити його не патиюком... і бемо...

— На посадах слуг його!

— А вжеж... Прийде слухний час на все. А тепер... тепер... мусимо озирати ся на задні колеса!... Ліпше-ж брати „чини, ордена, арденды“, ніж ходити „на чай“, або простувати в „мїста не столь отдалення“...

— Я казав би: можна і „на чай“ не ходити і не сприяти обрусенію, деморалізації і зневоленію...

— Ми сего і не чинимо, а тільки бережемо і себе і молодіж нашу, навчаємо не вискакувати доки не прийде слухний час... пам'ятувати, що на все свій час.

— Годі!...

— Мабудь — що так... Працуйте.

Я й собі за шапку, та швидше на чисте повітря.

1896 року.

Левер.

місяць грудень 1895, що виносила 676.000 зр. більше, як пересічний дохід з решти місяців. На ту суму зложили ся майже виключно т. з. „спеціалїгетти.“

Буковинський поштовий клуб уряджує в неділю дня 10 січня 1897 в гімнастичній салі при ул. Йосифа, в тінейшім крузі своїх членів, знайомих і приятелів, товариський вечерок з танцями. Початок установлений точно на 8 год. вечером. До нечленів не висилають запрошенє і тому просять членів запросити своїх приятелів і знайомих до участи в тім вечері. Карти для членів і їх родин по 50 кр., для нечленів по 1 зр. від особи можна дістати в рекламацийнім бюрі в будинку поштовім на 1 поверєї, а в день вечерка при касі.

Електричні локотиви мають заступити парові на желізницях. Одно з перших австрійських товариств електричних працює над збудованєм такої машини, а проби мають ся відбути на однім з головних австрійських шляхів.

Новий поділ часу. В остатнім часі відбули ся у Відні збори колїйників, що постановили дати почин до введеня нового подїлу часу. Замість 12 годин в день і 12 годин в ночи має рахувати ся 24 (від 1 до 24) годин на цілу добу. Ся гадка, хотай з початку наробить не малих трудностей і клопотів, має проте великі користи. В Італії завели вже таке числене на желізницях і оно показало ся дуже користним, бо подорожні не роблять таких помилок, як деінде. Бо пр. в літі рахує ся у нас 7 год. по пол. до нічних годин — а сонце стоїть ще високо на небі. Або пр. при замовленю опустить хтось додати до години означене „рано“, „вечер“, „в ночи“ і замовленє спізнєє ся. А при 24 годинній системі кождий час буде мати окреме число і такі опшибки неможливі. В Канаді запровадили вже такий час в урядах. Від сего року мають завести такий рахунок часу на желізницях у Франції і Бельгії, а Німеччина піде за ними з войскових взглядів.

Про музикальний слух немовлят подає американський Др. Муцель ось-які цікаві дослїди. Діти в віку 6 місяців відзивали ся, як їх кликали протяглим голосом, по більшій частині в тім самім тоні, коли сей тон не був для них за низький і тримали сей самий тон, хотай голос, що їх кликав, переходив на інші тони. Інакше заховували ся діти в осьмім і дев'ятім місяцю. І они відзивали ся також, як їх кілька разів закликали, майже докладно в тім самім тоні. Коли голос, що їх кликав підніє ся о один тон више, то діти задержували давнійший, низший тон. Але коли голос підніє ся на терцію, о два цілі тони до гори, тоді відповідали немовлята в тім самім тоні і трапляли его, хіба з ріжницею кількох дрогоць, зовсім докладно. В той спосіб ішли они за голосом другої особи майже через півтора октави. Др. Муцель замічає з натиском, що робив свої дослїди на цілком здорових дітях. В 11. і 12. місяцю ловить уже ухо інтервали одного тону. З тих дослїдів виходило би, що музикальність дитини треба плекати вже від коліски, а особливо уважати, щоби нянька, що сама не має слуху, не пула дитині ушка своїм немилосердним латканєм над коліскою. Знов милій і гармонійний єспів над коліскою мусить безперечно розвивати музикальність дитини.

Товариство грубих людей завязало ся в Парижі під назвою: „Стокілограмові з Парижа“, до котрого, як вже сама назва каже, не може ніхто належати, хто не умів в житю придбати собі той поважної ваги. Товариство має за ціль плекати приятельські зносини між членами, уряджувати проходи, комерси і т. д. Складає ся поки-що з сорок вісьмох членів, але число є неограничене. Товариство з'обовязує ся формально, що в нїм будуть заборонені розмови про політичні і релїгійні питання. Можна припустити, що їх прогульки ограничать ся на хід до спільної реставрації а розмови на жолудкові справи так, що товариство приросте скоро, як не на число, то певно на вагу.

Залюблені шахісти. Стало ся таке в Харкові. Припадок хотїв, що два шахісти залюбили ся в одну і ту саму дівчину. Постановили звести о ню борбу на шахівниці. Услївем мала

бути одна партія шахів, а програючий мав сей-час покинути Харків. По двох днях скінчила ся партія — розіграною. Противники постановили по короткім відпочинку грати ще одну партію. Она тягнула ся через три дні і скінчила ся — знов розіграною. Власне хотїли суперники умавляти ся о третю партію, коли дійшла до них вість, що вибрана їх серцець заручила ся з кимсь иншим.

Оселедець, що жив без води. Професорови Ляєрови удало ся довести в дуже лавий спосіб, що звір може приноровити свє организм до цілком відмінних умовій житя. Он впустив живого оселедця до басена з морською водою і там робив свої дослїди. Що дня вичерпував літру морської води з басена, а доливав літру солодкої води. Здавало ся, що оселедець навіть не чує того і пливав собі здоровий і веселий і їв так само ємачно, хотай за короткий час в басені була сама солодка вода. За помічю розумно приладженого приряду зачав тєнер проф. Ляєр помпувати багато воздуха до басена так, що оселедець мусїв у воді від часу до часу віддихати не тільки водою, але і чистим воздухом. З початку оселедець ослаб був очевидно, але за короткий час прийшов знов цілком до себе і професор міг уже поволу вичерпувати воду з басена. Не минуло і пів року, а оселедець віддихав уже самим воздухом і жив без води. Его видобули з басена і всадили до клітки, де скавав весело і з'їдав мухи, павуки і другі малі комахи. Тільки одно лишило ся ему з его морської вітчизни — ненастанна спрага. Пив води без кінця і міри. Одно-го разу винало так, що проф. Ляєр мусїв зіставити свого оселедця на кілька годин самого, та щоби не дати ему згинути зі спраги, зіставив коло него в клітці великий збанок води. Коли вернув, побачив з зачудованєм, що оселедець десь утік з клітки. Зачав за ним шукати і переконав ся, що спрагнений оселедець заліз до збанка, а що забув пливати та віддихати у воді — утопив ся в збанку води! Сарака оселедець!

Ворожба Фальба. Після віденського астронома Фальба рік 1897 буде мати 25 критичних днів, а іменно: 3 і 18, січня, 1 і 17 лютого, 3 і 18 марца, 4 і 17 цвітня, 1, 16 і 31 мая, 14 і 30 червня, 14 і 29 липня, 12 і 28 серпня, 11 і 26 вересня, 10 і 25 жовтня, 9 і 24 листопада, і 9 і 23 грудня. Після Фальба січень буде досить сухий, але буде значно зимнійше як в минувшим місяци грудню. В лютім буде лагідна температура, але треба надїяти ся ся великих дощів. Марець буде дуже сухий, а цвітєнь надзвичайно тенлий.

По свв. Миколаю. Гість до наймолодшої донї: Що тобі принїє св. Миколай? — Маленького хлопчика, що замигає очі і говорить. — Але ти вже дістала тамтого року такого самого? — Так що з того? Я не бою ся так, як мама, хоть би ще одного дістала.

Телеграми „Буковини“.

З дня 2-го січня 1897 року.

Танґер. Населене Талїфету повстало против правительства. Султан вислав 3000 війска до Талїфету.

Танґер. Німецького великого торговця Геснера убив один Іспанець. Его арештували і він признав ся до вини. Інших невинно підозрілих випустили на волю.

Льондон. 1 січня. Веде ся слідство против урядника міністерства війни, котрий викрав важні документи в справі мобілізації і оборони англійського побережа і продав їх двом правительствам двох держав.

Штокгольм. 1 січня. Померший недавно винаходець динаміту і властитель копалень нафти на Кавказі, Нобель, записав майже цілий свій величезний маєток на межинародний фонд для підпирания наук.

Улиця паньська ч. 35, напротив катедри.

Новозаложена

ПЕРША РУСКА ТОРГОВЛЯ

В ЧЕРНІВЦЯХ,

ІГНАТІЯ ВЛАСЮКАпоруває на зближуючі ся Різдвяні свята товари цілком свіжі і по
можности дешеві.**Світло церковне** П-да не повної ваги так само світло церковне і столове I-ма і П-да повної і неповної ваги.**Світло стеаринове** чудно мальоване образками святих і орнаментами золоченими в всіх величинах.**Кадило** благовонне королевске ладан бурштин і потпорі.**Для ужитку домашнього:** мука, сіль, масло, крупи перлові, риж, **кава правдива Цейлон** 6 сортів, чай каравановий Народної Торговлі у Львові в пачках $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{8}$ фунта по 1 зр., 90, 80, 70, 50, 45, 40, 35 і 25 кр. — на вагу $\frac{1}{2}$ кильо 1-50. 2-50 і 3 зр.; **висівки з чаю караванового** дуже менажний $\frac{1}{2}$ кильо 1-20, 1-40 і 2 зр.; розинки, мідяли, фіні, цуката, дактелі, ванілія, шафран і коріне всякого рода.**Домової роботи** повила перетрані, мід прісний, оріхи волоскі і турецкі мак сивий.**Спеціальне караванове мило до прання** Народної Торговлі у Львові, крохмаль, і фарба різного роду.**Миделка і перфуми.****ПОКІЙ ДО СНІДАНЬ,**

взглядно сала, придатна на збори, комерси і товарискі сходини.

Услуга скоро, вага точна, ціни совісні.

Висівки поштою висилаю скоро, не числячи опакованя.

Поруваю мою першу руску торговлю ласкавої памяти і ошці.

(5—5)

З глибоким поважанем:

Ігнатій Власюк,

руский купець в Чернівцях.

Свій у свого!

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетом динсьомом ц. в. міністерства торговлі.

Краєве товариство ткацке

„P R Z A D K A“

(ПРЯКА)

в Коросні

поруває Пов. П. Т. Публіці свого виробу чисто льняні звістні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСКІ

від найгрубних до найтоньших веб і біле столове о взорі кітківім і адаманьковім;

також доставляє матеріалів на комплетні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮБНІ.

Замовленя просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і етасія залізнична в місяці).

Прібки і цїнишки на жадаме оплатно і відворотною поштою. (15—52)

Пошую хлопця до практики торговлі корінної і вин. — В часі практики буде мати ціле удержане кромі убраня. — Условія устно.

Ігнатій Власюк,

руский купець в Чернівцях,
ул. паньська ч. 35.**Памятайте на Народний Дім**
в Чернівцях!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Можна купити

дім з двома фронтами, в Чернівцях паньська ул. ч. 35 і ул. вірменська ч. 2., з 11 комнатами, 2 кухнями і ґрунтом до забудованя. На домі заїнтабульована бук. щадничка каса на суму 6.000 зр. Дім продає ся з вільної руки під дуже користними условіями. Близші поясненя подає п. офіціал Гоян у краєвім виділі. (4—4)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„Дністер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одинокє руске товариство асекураціне, припоручене Веч. Духовеньству і всім вірним через Впреосв. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех галицьких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди ліквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористійші услівя і видає полїси і квїти в рускім язичї.

Полїси „Дністра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечити ся через „Дністер“ після всіх можливіх комбинацій в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористійші услівя і видає полїси і квїти в рускім язичї.

Товариство взаїмного кредиту „Дністер“, стоваришене зареєстроване з обмеженою порукою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опрочентованя по 5 процент. Гваранция цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки власителям реальностей, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях, де „Дністер“ не є заступлений, приймають ся.

Котвица

Liniment. Capsici comp.з аптики Ріхтера в Празі,
загально признаний знаменитий усмирюющий лік на втиране: по ціні 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всіх аптиках. Просимо жадати сей загально улюблений лік просто під назвою Ріхтера Liniment з котвицею і привимати з осторожностію лише флашки зі значям знаком охороным „Котвица“ бо лише ті правдиві.
Аптика Ріхтера під золотим львом у Празі.

Літературне Товариство

„РУСКА БЕСІДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,
має на складї:**„Ілюстровану бібліотеку“**

для молодїжи, міщан і селян, редактовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по 1 зр. 20 кр. за рочник, а всі 7 разом за 7 зр.

З пересилкою поштовою 7 зр. 30 кр.

Подвійна кримска муштарда!Оферую свою знамениту, загально знану, свіжю подвійну муштарду; розсилаю і на пробу поштою в бочівках по 5 кильо за 2 зр. 40 кр., $2\frac{1}{2}$ кильо за 1 зр. 60 кр., 12 кильо за 5 зр.; 12 кильо за 9 зр. 50 кр.

FERD. MICHEL, Senfsiederei,

K r e m s, N.-Oesterreich. Schmelzgasse Nr. 215.

За якість гарантую; коли не до вподоби приймаю назад. (2—2)

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

За редакцію відповідає **Осип Маковей.**